

és körtefák alá naponkint juhokat vagy sertéseket eresztenek melyek a lehullott gyümölcsöt megeszik. Ahol ez nem lehetséges, ott a hulladékot a fák alól kézzel szedetik össze mindennap és úgy adják azután oda az állatoknak.

Amit itt az almáról mondtunk, az természetesen a *körtére* nézve is áll. Csak hogy a körte a legtöbb kelyen kevésbé van alávetve a megfertésedésnek, mint az alma.

Szíves olvasóim nagyrésze bizonyosan tudja, hogy újabban sok káros molypille ellen *csalogató lámpákat* is használnak, melyek csapdával, vagy lépes (enyves) üveg- vagy papírlapokkal fogják meg a mikrolepidopterákat. Helylél-közzel az almamoly ellen is ajánlották az ilyen lámpákat. Az almamolylyal való kísérletezés azonban bebizonyította, hogy ez a faj nem vonzódik a lámpafényhez. Az almafás kertekben fölállított lámpákkal sok mindenféle moly fogódott ugyan meg, de almamolyból majdnem egy sem volt köztük. A *Carpocapsa pomonana* tehát nem megy lépre, hanem inkább az, aki rá hagyja magát venni, hogy almamolyfogás végett rovarlámpákat vásároljon.

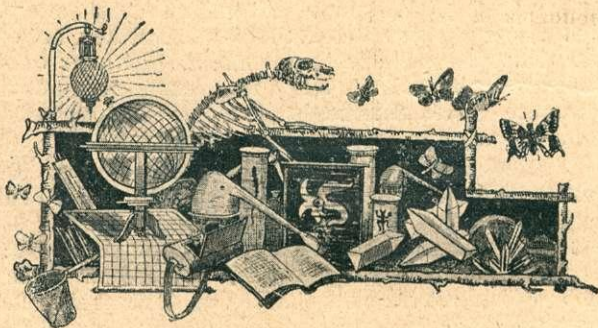
Európában az arzénsókkal való permetezés a legutóbbi időig nagyon kevésbé tudott tért foglalni, mivel az európai lakosság fél az arzéntól. Azonban a permetezés olyan csekély méregmennyiséget juttat a fákra, hogy érezhető hatása az emberi szervezetre csak akkor lehetne, ha valaki annyi almát bírna megenni, amennyi az emberi test kapacitásának határain túl esik. Különben pedig az almát rendszeren meg is hámozzák és ebben az esetben meg már végképen semmi arzén sem juthat a gyomorba, mivel az egész permetezett anyag csak az alma héjára van külsőleg rátapadva. Ez a kérdés épen olyan, mint a szőlőknek rézgálicz-keverékkel való kezelése.

Ma már jóformán egész Amerikában, Ausztráliában, Új-Zélandban, Taszmaniában és Dél-Afrikában arzénal dolgoznak az almamoly ellen; és Európában az ezekből az exotikus földrészekből importált alma több év óta óriási mennyiségben fogyasztódik. Mind a mellett még annyi millió, sőt százmillió ember közt sem akadt senkinek sem baja az arzénal permetezett alma- és körtefák gyümölcsétől.

Jellemző, a mit évek előtt egy ausztráliai kerttulajdonos mondott „En az almamolylyal” — körülbelül ilyenformán nyilatkozott — köszönettel tartozom. Környékem gazdái nem permetezik fáikat arzénal és így valamennyi almájuk megfertésedik. A magam alfáit azonban gondosan permetezem és hibátlan termésemet, mivel itt helyben nincs konkurrencziám, jó áron tudom eladni. Azért azt mondom: éljen az almamoly. Ez ugyan cseppet sem altruisztikus nyilatkozat, de mindenesetre jól festi a helyzetet. Azóta egyébiránt valószínűleg az ő szomszédjai is megokosodtak.

Látjuk, hogy az almamoly elleni védekezés bizony nem kevés gondot és munkát igényel. Vegyük azonban azt, hogy termő erőben levő ültetvényben egyre-másra 5 korona értékű alma teremhet egy-egy fán, sőt ez bő években még alacsony becslés is. Egy kat. holdon száz fán teremhet tehát 500 korona értékű áru. De ez az áru csak akkor ér ennyit, ha féregmentes. Ha nagyon grasszál benne az almamoly, a mondott értéknek csak egy harmadrészére számíthatunk, tehát vagy 170 koronára. Holdankint tehát 330 korona értéknek megmentéséről van szó, a mi bizony megérdemel egy kis fáradozást.

Sajó Károly.



A magyar zoologusok működése.

A K. M. Természettudományi Társulat állattani szakosztályának április hó 4-én tartott ülésén elnök örömmel jelenti, hogy az „Állattani Közlemények” előfizetőinek száma immár 206.

Mint előadó *Dr. Szilády Zoltán*, a nagy-enyedi Bethlen-collegium tanára szerepelt két előadással. Az első a *tengerszemek állatvilágáról* szólt s különösen *Burckhardt*-nak „Quantitative Studien über das Zooplankton des Vierwaldstättersees” és *Zochokke*-nak Die „Tierwelt der Hochgebirgsseen” című munkáját ismertette. Mindezek az előadónak egy régebbi tanulmányával a főelv dolgában egyeznek, vagyis a környezet fizikai tényezői s az állat-alakok és életjelenségeik közti okozati kapcsolatokat kutatják. E végből behatóan tanulmányozzák első sorban a tengerszemeknek nevezett jégárvány s kristálytisza vízi medenczék fizikáját. A tengerszemek állatvilága egyrészt a hideg vizek sajátos őslakóiból (dilluviális relictumok) kerül ki, másrészt oly bevándorlókból, melyek az alföldek vizeiben is a legelterjedtebbeknek bizonyulnak s hideggel-meleggel egyaránt szembeszálló kozmopoliták. Mindezek egész életmódjukat a tengerszemeknek *kevés meleg* és *kevés tápanyagot* szolgáltatató viszonyaihoz szabják. Soknak téli, pihenő alakjai, a fagynak ellentálló, vastag héjú, téli petéje van. Másoknak eredetileg több ciklusból álló fejlődésmenté redukálódott. Gyakorik az u. n. *ínséges alakok*, melyek a táplálék hiánya miatt a rendszeren sokkal kisebbek. Mikor azonban a havasok hosszú tele után bekövetkeznek a

szébb napok, ezek a parányok is sietnek eleget tenni az élet követelményeinek s ilyenkor, mintegy a mulasztásokat pótolandók, bámulatos gyorsasággal szaporodnak. *Burckhardt* tanulmányai kiderítették azt is, hogy a víz szabad régióiban, tehát a parttól távol s a mély fenékű helyek felett lebegő apró állatok tömegei, az u. n. *limnoplankton* miként oszlik meg e vizekben függélyes és vízszintes irányban. Bizonyos vízrétegek mindig bizonyos fajokat tartalmaznak s e rétegek határingadozása nap-szakonként és évszakonként kimutatható. A fenék közelében már alig van élet, a minek jórészt a fenékvíz nagy szénsavtartalma az oka.

Második előadása: *A Magyar Állattani Irodalom Ismertetése* című munkájának bemutatója volt. Szerző a szakosztály megbízásából másfél év alatt készítette el e munkát, mely állattani irodalmunk utolsó százévesének összefoglaló repertoriuma s mely remélhetőleg még ez év folyamán fog a sajtó alól kikerülni. 3900 tételben ismerteti 502 hazai és 177 külföldi szerző hazai vonatkozású állattani dolgozatait. Általános része 10 fejezetben foglalja össze a boncztan, szövettan, fejlődéstan, élettan stb. irodalmát; ehhez eszaflokozik a jelzett dolgozatokat tartalmazó 65 hazai és 97 külföldi folyóirat jegyzéke. A munka további fejezetei az egyes állatkörök irodalmát ismertetik, feljegyezve a nevezetesebb faunisztikus adatokat s összeállítva az elmúlt évtizedben leírt új magyarországi állatfajok jegyzékét a leíró dolgozatokra való utalással.

A hazánkból leírt új fajok csoportok szerint következőleg oszlanak meg: *Protozoa* 29, Vermes 48, Mollusca 75, Crustacea 10, Arachnoidea 133, Myriopoda 68, Orthoptera 2, Thysanura 3, Apterogynae 1, Pseudoneuroptera 1, Neuroptera 7, Coleoptera 204, Hymenoptera 297, Diptera 55, Hemiptera 72, Lepidoptera 18, Vertebrata 4, összesen 1027.

A két előadás közt *Dr. Horváth Géza* elmondotta, hogy *Biró Lajos* útnan van hazafelé; jelenleg Bombayban tartózkodik, honnan Dél-Arábiába, majd Egyiptomba megy. Julius havában már Budapesten üdvözölhetjük.

Dr. Entz Géza elnök végül megemlékezett a szakosztály buzgó tagjának, *Nécsy István*-nak elhunytáról, ki főleg mint állatfestő maradandó nevet szerzett magának.

—sz.